

Араатан ан ирбиш

ТЫВЫЗЫК

Тыва черниң ховар аңы,
Тывызыксыг шокар өңнуг
Тайга черге, даглар баштаар
Тывыңарам чуу деп аңыл?

Ирбиш – Тываның ховар аңы.

Ирбиш – тайга черге чоруур

Ирбиш

Ажылдың чугулазы:

- Ирбиш деп дириг амытан ховар. Ол Кызыл дептерде киир бижиттинген. Амгы үеде бо дириг амытанны камгалаар дээш ажылдар чоруп турар. Чоокта чаа бистин кожууннуң Шуй ортумак школазынга «День снежного барса» деп шуулган болган. Ында ирбишти камгалаалыңар!- деп, кыйгырыгны кылып турар.
- Ону камгалаар, кадагалаар ужурлуг бис!

Сорулгалары:

- Тываның ховар аңы ирбишти танып билип алыр;
- Ирбиштиң кайда чурттап, амыдырап турарын тодарадыр ;
- Ховар аң дугайында чараш шүлүктерден, бичии чогаалдар чогаадыр;

Ажылдың чорудуу:

1. Ирбиш деп дириг амытан дугайыда билип алыр;
2. Ирбиштиң чурттап турар черин тодарадыр;
3. «Ирбиш ховар, чараш аң» деп өске класстарга беседа чорудар;
4. Ирбиш дугайында шулук, ыры чогаадыр.

Ирбиш

Диис ышкаш амытан

Дыка чараш таваар.

Далашпайн базар

Даглыг чернин аңы.

Кадагалаар, камгалаар деп,
кыйгырыгның ээзи болган
кызыл-дептер номундува
кире берген араатан мен.

Кадыр-кашпал, даглыг черде,
кайгамчыктыг араатан мен,
Меңги доштуг, харлыг-тайга
мээң чурттум, бажыңым ол!

Ирбиш-биле сүлдө демдек кылган чурттарнын демдектери.

Алма-Атаның сүлдө демдээ

Красноярск крайның Ермакова районунуң тугу

Ирбиш Бишкек хоорайның сүлдө демдээнде

Ирбиш Сургутск районунун Барсово суурунуң тугунда

Туңнели:

Ирбиш деп дириг амытанны билип алган бис.

Ирбиш деп аңга буклеттерни кылган бис.

Ирбиш дугайында шулуктер чогааттынган.
Ону «Сылдысчыгаш» солунунче чоргузар.

Кичээнгейлиг көргөниңер дээш
четтирдим!

